

Ο χάρτης των Καπουτσίνων

Η ιστορία της 'ανακάλυψης' της Αθήνας

Ποιοί είναι οι Καπουτσίνοι μοναχοί;

Είναι ένα τάγμα της Καθολικής Εκκλησίας που ιδρύθηκε το 1525. Οι μοναχοί αυτοί αφιέρωναν την ζωή τους σε αγαθοεργίες και ζούσαν εξαιρετικά φτωχικά, φορώντας μόνο ένα καφέ ράσο με κουκούλα (cappuccio), απ' όπου πήραν και το όνομά τους!

Οι Καπουτσίνοι ίδρυσαν μονές και στην Ελλάδα: στη Σύρο, την Αθήνα και την Άνδρο. Η συνεισφορά τους στα γράμματα ήταν σημαντική, σχεδίασαν χάρτες και έγραψαν λεξικά.

Ένας από αυτούς, ο Alessio da Somavera έγραψε ένα από τα πρώτα λεξικά της νεοελληνικής γλώσσας. Ένα αντίτυπο φυλάσσεται σήμερα στην Ωνάσειο Βιβλιοθήκη!

Αλέξιος ό Σουμαβέραιος / Alessio da Somavera (Sommevoir), *Θησαυρός τής Ρωμαϊκής καί τής Φραγκικής γλώσσας...*, τ. I-II, Παρίσι 1709.
Ωνάσιος Βιβλιοθήκη

Ο χάρτης της Αθήνας

Το 1658 οι Καπουτσίνοι ιδρύουν μονή στην Αθήνα και στα 1670 σχεδίασαν τον πρώτο χάρτη της πόλης!

Στο χάρτη αυτόν βρίσκονται όλα τα σημαντικά κτήρια της Αθήνας, οι δρόμοι, οι λόφοι και τα ποτάμια της.

Όμως αυτό που έκανε τον χάρτη γνωστό στην Ευρώπη ήταν οι απεικονίσεις των αρχαίων μνημείων, του Παρθενώνα, του υδραγωγείου του Αδριανού, του ναού του Ηφαίστου (Θησείο), του ναού του Ολυμπίου Διός αλλά και άλλων που σήμερα χάθηκαν όπως του ναού της Αγροτέρας Αρτέμιδος.

Ο χάρτης της Αθήνας που σχεδίασαν οι Καπουτσίνι μοναχοί γύρω στο 1670.

LABORDE, Léon Emmanuel, *Athènes aux XVe, XVIe et XVIIe siècles*, Παρίσι 1854.

Ο χάρτης εμπνέει τους Ευρωπαίους ταξιδιώτες!

Ο χάρτης αυτός παρακίνησε τολμηρούς ταξιδιώτες από την Δυτική Ευρώπη να έρθουν στην Αθήνα για να δουν τα αρχαία μνημεία από κοντά. Κάποιοι μάλιστα βάλθηκαν να καταγράψουν λεπτομερώς αυτά τα σπουδαία κτίρια.

Την πιο μεθοδική εργασία κάνουν οι Βρετανοί James Stuart και Nicholas Revett, οι οποίοι το 1751 δημοσιεύουν τη μελέτη τους με τίτλο *Οι Αρχαιότητες των Αθηνών* (*The Antiquities of Athens*).

Αυτό το βιβλίο ήταν γεμάτο με απεικονίσεις αρχαίων μνημείων. Σε μία από τις εικόνες του βρίσκουμε και το μοναστήρι των Καπουτσίνων!

LES ANTIQUITÉS
D'ATHÈNES,
MESURÉES ET DESSINÉES
PAR J. STUART ET N. REVETT,
PEINTRES ET ARCHITECTES.

Ouvrage traduit de l'Anglais, par L. F. F.

Et publié par C. P. LANDON, Peintre, ancien pensionnaire de l'Académie de France à Rome,
Auteur et Editeur des Annales du Musée.

TOME PREMIER.

A PARIS,
DE L'IMPRIMERIE DE FIRMIN DIDOT.
1808.

Οι Αρχαιότητες των Αθηνών σε γαλλική έκδοση.

J. Stuart delin.

Published by James Stuart, Oct. 27, 1787, according to Act of Parliament.

Ο James Stuart σχεδιάζει το Ερέχθειο.
STUART, James & Nicholas REVETT, *The Antiquities of Athens*, Λονδίνο 1787.

Το μοναστήρι των Καπουτσίνων μοναχών

Γύρω απ' τη μονή υπήρχε ψηλός μαντρότοιχος, σαν έμπαινε κανείς μέσα συναντούσε έναν όμορφο λαχανόκηπο όπου οι μοναχοί καλλιεργούσαν ντομάτες, έναν καρπό φερμένο απ τη μακρινή Αμερική!

Εκεί λειτουργούσε σχολή αρρένων αλλά και ξενώνας για ταξιδιώτες που έφταναν από μέρη μακρινά. Σε ένα από τα δωμάτια του ξενώνα έμεινε και ο Λόρδος Βύρωνας!

Πιο εντυπωσιακό στοιχείο του μοναστηριού ήταν η βιβλιοθήκη που στεγάζονταν σ' ένα αρχαίο μνημείο το οποίο οι Καπουτσίνοι είχαν ενσωματώσει στο κτήριο της μονής.

Το αρχαίο αυτό κτίσμα, που ευτυχώς σώζεται ως και σήμερα, είναι γνωστό με το όνομα 'Χορηγικό Μνημείο του Λυσικράτη'!

Langens sculp.

Barthelemy del.

Η αυλή της μονής των Καλυτσίων.
STUART, James, & Nicholas REVETT, *Les Antiquités d'Athènes*, Παρίσι 1808.

S. Pomardi del.

LONDON, Published June 1. 1819, by Rodwell & Martin, New Bond Street.

Chas Heath sculp.

MONUMENT OF LYSICRATES.

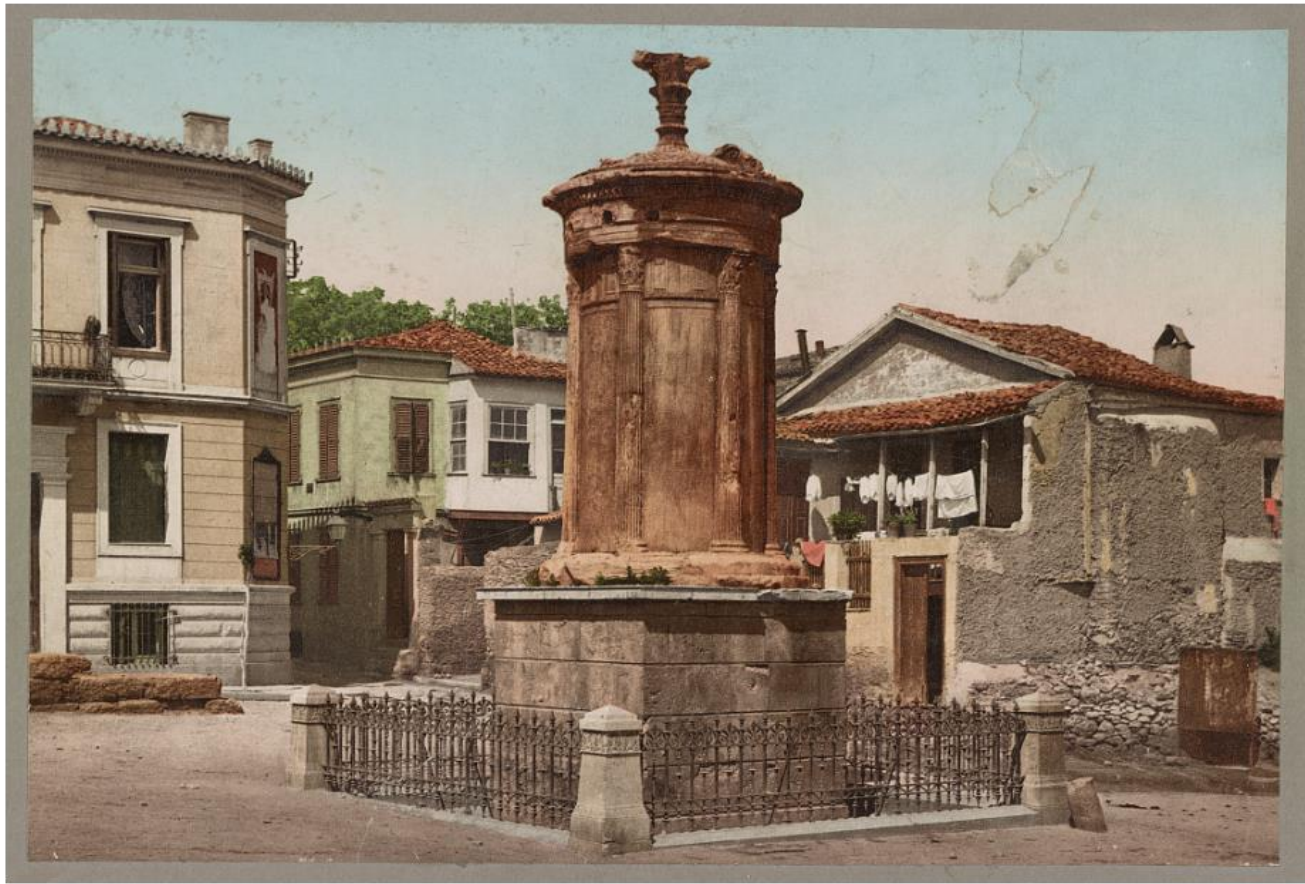
Το Χορηγικό Μνημείο του Λυσικράτη ως βιβλιοθήκη των Καπουτσίνων.
DODWELL, Edward, *A classical and topographical tour through Greece*, τομ. I, Λονδίνο 1819.

Η κληρονομιά των Καπουτσίνων μοναχών

Δυστυχώς κατά τη διάρκεια της επανάστασης του 1821, το μοναστήρι καταστράφηκε ολοσχερώς.

Οι μοναχοί έφυγαν από την Αθήνα, όμως το σπουδαίο αρχαίο μνημείο που στέγαζε τη βιβλιοθήκη τους διασώθηκε.

Ο περίφημος χάρτης τους διασώθηκε και αυτός και φυλάσσεται σήμερα στην Εθνική Βιβλιοθήκη της Γαλλίας.

Το Μνημείο του Λυσικράτη στα 1890.
Πηγή: Library of Congress.